

DRIEMAANDELIJKSE UITGAVE VAN

TOERISTICO

VZW
OUD-STUDENTENBOND TOERISTISCHE GIDSEN COOVI

België—Belgique

P.B.

1080 Brussel 8

BC31335

Ars Toeristica

In dit nummer o.a.:

- Brussel en Manneke Pis (nav. 400ste verjaardag)
- Van Eyck in de filatelie
- Frisonhotel van Victor Horta

34ste jaargang - nr. 3 - december 2019

Victor Horta en Huis Frison

HET HUIS FRISON: EEN ONBEKENDE PAREL VAN HORTA EEN TYPISCHE ADVOCATENWONING

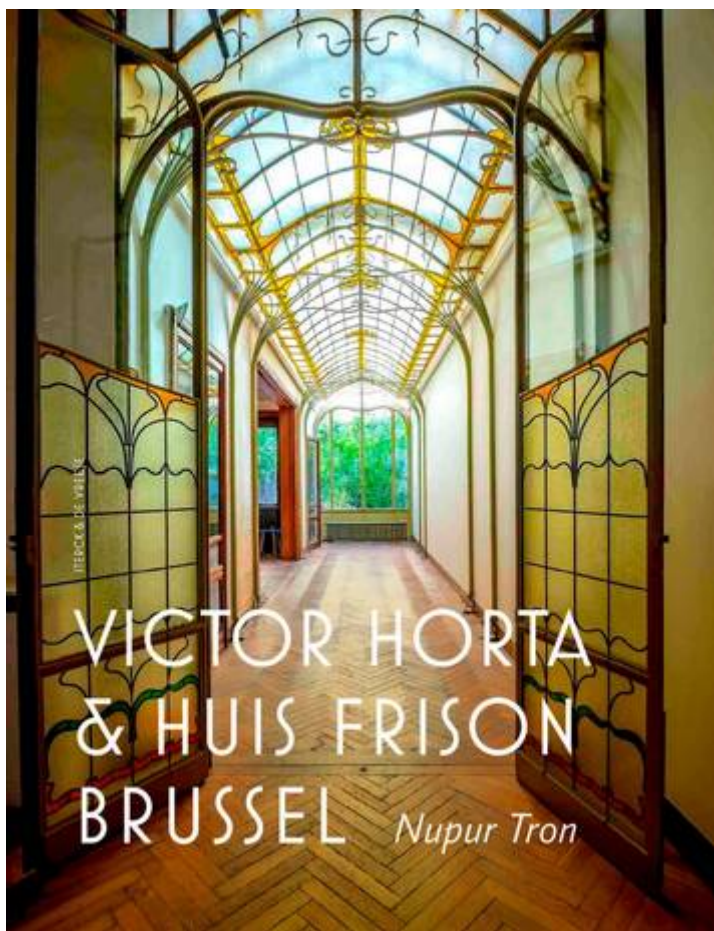
Het is niet alledaags dat een COOVI-eindwerk mee aan de basis ligt van een publicatie. Dat is echter wel gebeurd met de in januari 2019 ingediende paper over het huis Frison van Victor Horta, die eind 2019 heeft geleid tot een boek van de huidige Indische eigenares over 'haar' huis in het centrum van Brussel. 'Ik vond het huis puur toevallig of liever gezegd: het huis vond mij!' aldus Nupur Tron in de inleiding van het zopas bij de nieuwe Belgisch-Nederlandse uitgeverij Sterck & De Vreese verschenen boek *Victor Horta & Huis Frison Brussel*. In 128 rijkelijk geïllustreerde pagina's geeft het een mooi beeld van de geschiedenis en de actuele staat van deze minder bekende parel uit het oeuvre van de befaamde art nouveau-architect, die eerder al uitvoerig

aan bod kwam in het COOVI-eindwerk.

Het huis Frison in de Lebeustraet situeert zich vlakbij andere hoogtepunten uit Horta's oeuvre: het Paleis voor Schone Kunsten (nu BOZAR), het Centraal Station en het afgebroken Volkshuis. Het dateert uit de zgn. 'tweede (en belangrijkste) fase' uit de carrière van Horta, tussen 1892 en 1902: het werd gebouwd in 1894, op vraag van advocaat Maurice Frison (1863-1938). Horta had Frison leren kennen toen hij in conflict was gekomen met beeldhouwer Jef Lambeaux bij de bouw van het paviljoen van *De menselijke driften* in het Jubelpark. Het was een typisch huis voor een welstellend jong advocaat: een ruim souterrain voor de huisbewaarder en de bedienden, een gelijkvloerse verdieping met kantoor en eetkamer in de vorm van een wintertuin, een eerste verdieping met grote en kleine salons, en een tweede verdieping met slaapkamers. In juli 1895 nam het echtpaar Frison-Monchicourt zijn intrek in het huis, met hun pasgeboren dochter Denise, een huisbewaarder, een vrachtwagenbestuurder en drie bedienden.

EEN ULTRAMODERN EN EIGENTIJDS HUIS

In haar boek beschrijft Nupur Tron uitvoerig de binnen- en de buitenkant van het huis. Daarbij wijst ze erop dat de combinatie van woon- en advocatenkantoor het huis ultramodern en eigentijds maakte omdat Horta koos voor een ingenieus plan om de twee functies te scheiden. In 1926 voegde de architect nog een bijgebouw met twee verdiepingen aan de achterkant toe, ingegeven door het grote aantal bewoners van het huis. Horta aanvaardde deze opdracht met tegenzin, omdat het elke lichtinval zou kunnen tenietdoen, die met zoveel moeite in het gebouw was verwezenlijkt. Er waren speciale in-

grepen nodig om dit te vermijden, en Horta slaagde daar perfect in. Omdat de art nouveau-stijl toen al voorbij was, koos de architect daarbij voor een zuiver geometrische stijl, en gebruikte hij elementen als cement en beton, die couranter waren geworden in de jaren twintig.

ken aan de geschiedenis van het huis. Door erfopvolging verwierf Frisons dochter het huis in 1939. Twee jaar later werd het verkocht aan Camille Parys, die het huis helemaal verbouwde, zonder dat de hoofdarchitect van de stad Brussel bezwaar maakte tegen zijn bouw-aanvraag. Parys verkocht het ingrijpend verbouwde gebouw (met onder meer toevoeging van een winkleltalage) in 1971 aan een immobiëlenhandel, die het huis tot 2001 in bezit had. Ondertussen was het door een besluit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 21 april 1994 in zijn geheel als monument beschermd ‘omwille van zijn esthetische en artistieke waarde.’ De nieuwe eigenaars zorgden er in 2005-2006 voor dat de wintertuin gerestaureerd werd door architecte Barbara Van der Wee, die eerder al verschillende Brusselse huizen van Horta had gerestaureerd. In juli 2017 werd het pand dan aangekocht door auteur en huidig eigenares Nupur Tron, die het huis via een masterplan en haar Stichting Frison Horta zoveel mogelijk in haar oorspronkelijke staat wil herstellen. ‘De slapende schoonheid is volledig wakker na meer dan een eeuw van diepe slaap, verwaarlozing en veronachtzaming’, concludeert ze met enige overdrijving en zin voor pathos op pagina 123 van haar boek. Het geeft de lezer alvast veel zin om deze *sleeping beauty* van Horta van naderbij te leren kennen en ontdekken!

Nupur TRON, *Victor Horta & Huis Frison Brussel*, Sterck & De Vreese, Gorredijk, 2019, 128 p., 19,90 €.

‘DE SLAPENDE SCHOONHEID IS VOLLEDIG WAKKER’

Er wordt in het boek ook uitgebreid aandacht geschon-

Luc DE MUNCK

